

Teresa Garcia-Milà: “He estat primera dona de bastantes coses”

[Pau Garcia Fuster](#) [Barcelona](#)

L'economista, primera vicepresidenta del Cercle d'Economia, és optimista en la progressiva incorporació femenina als llocs de responsabilitat

Teresa Garcia-Milà (Barcelona, 1955) és directora de la Barcelona Graduate School of Economics (BGSE) de la UPF i aquest desembre es convertia en la primera dona vicepresidenta del Cercle d'Economia. Quan se li pregunta sobre el tema, hi treu ferro: “Crec que a la premsa se n’ha fet un gra massa”, tot i deixar clar l’immens orgull que li produeix aquest nou repte. L’economista es mostra esperançada que, amb el relleu generacional, notícies com aquesta deixaran de ser-ho. En aquesta entrevista amb VIA Empresa també repassa el nou paper dels economistes a la societat post crisi i una de les seves principals línies de recerca: la solidaritat econòmica entre regions.

Acaba de convertir-se en la primera dona vicepresidenta del Cercle d'Economia. És una bona notícia o és dolenta que no hagi passat fins al 2016?

Està bé que les dones anem arribant als llocs, n'estic molt orgullosa i espero que això obri la normalitat. Però també em sento una persona molt lligada al Cercle, on hi porto molts anys, i és natural que en pugui ser vicepresidenta. Per què no hi ha hagut dones abans? N'hi podria haver hagut, però potser no hi havia la persona en el moment adequat. Al Cercle hi ha menys dones que homes, però si mirem l'estratificació d'edats, cada vegada n'hi ha més.

El debat sobre la manca de dones en llocs de responsabilitat és recurrent...

Jo sóc relativament optimista, penso que hem fet un salt qualitatiu espectacular. Miro la meva mare, em miro a mi i miro les meves filles. El salt de la meva mare a mi és espectacular; i confio que el que vegin les meves filles quan tinguin la meva edat sigui una progressió. Crec que no serà un salt tan gran perquè aquest ja l'hem fet. Potser sí que no a tots els estrats socials ni a totes les qualificacions. Tota la societat ha d'acompanyar a compaginar l'opció de tenir fills, que és la dificultat que hi ha. No és un tema d'empreses i de dones, és un tema social. Que quan el pare de la criatura a les cinc de la tarda s'ha d'aixecar d'una reunió no se'l miri malament; mentre a la mare s'accepta perquè és una mare. Aquí encara ens falta una mica de camí.

És una qüestió de relleu generacional?

Hi ha una normalització. Jo he estat primera dona de bastantes coses, com la primera catedràtica d'Economia de la UPF, i ara ja en som bastantes. No vaig sentir que l'accés a la càtedra es retardés perquè era dona. I d'igual manera als consells d'administració. Hi ha més consciència i esforç, però no es tracta de tenir cultura de la dona, sinó de diversitat. Que hagi canviat el patró tradicional de qui es feia càrrec de l'empresa i s'incorpori aquesta diversitat és el que ens ha fet ser més competitiu i similars a altres països més avançats. Hem fet un salt molt important i no hem de perdre aquesta tendència a millorar. Sóc optimista perquè veig les noies joves a classe que ja no qüestionen si tindran o no aquests papers rellevants, ja hi compten. I els ocupadors, els que porten empreses o universitats, també valoren aquesta diversitat.

Justament en una taula rodona al Cercle d'Economia sobre aquest tema, pràcticament només hi havia dones entre el públic. No ens interessa als homes?

Quan es parla d'aquests temes intento que el grup sigui divers. No és un tema de les dones, tothom hi ha d'estar implicat. Els homes cada cop en són més conscients i les organitzacions també. Per això anem pel bon camí. Si només ho és la dona i ho fa en sentit reivindicatiu, no hi arribarem mai. Hem de mostrar fets.

Foto: Lali Álvarez

Canviem de tema. Durant la crisi els economistes han guanyat visibilitat. Se'ls escolta més?

Malgrat que al principi de la crisi va semblar que els economistes ens havíem equivocat molt; s'ha demostrat durant aquest període que el coneixement econòmic ha ajudat a que parlem de recessió i no de depressió. Algunes actuacions de política pública s'han dissenyat en base als coneixements adquirits pels economistes durant molt de temps, com la coordinació de polítiques monetàries. El BCE, la Reserva Federal i el Bank of England van coordinar accions de política monetària perquè van veure que si no ho feien, la crisi podria ser molt més dura. Aquestes accions les van desenvolupar en base a la recerca dels economistes. Això a vegades no es reconeix perquè sempre es recorda que els economistes no van predir la crisi; però alguns ja havien donat senyals d'alerta. Ara ens hem adonat que s'havia de pensar una economia diferent i els economistes estem molt al centre i als focus de discussió. Al capdavall, som els que coneixem més els aspectes febles i forts de l'economia, tot i que tothom n'opini.

Per tant, en l'àmbit de la docència la crisi haurà estat de gran ajuda...

Totalment! Jo imparteixo Introducció a la Macroeconomia en el grau d'International Business Economics i la crisi, que ha estat terrible per a molta gent, pels docents i recercadors ha estat un laboratori espectacular. Cada any arribo amb novetats i fer classe és molt més divertit, creatiu i interessant pels alumnes que abans de la crisi.

Una de les principals funcions de la BGSE és nodrir de coneixement econòmic les institucions i Administracions. La crisi fa que també se us escolti més?

Els nostres graduats sempre s'han col·locat bé, però potser ara hem incorporat dins de la gestió de la BGSE una professionalització de la gestió per ajudar-los a col·locar-se. Ara ja tenim 10 anys, i al principi el primordial era oferir bones classes. Ara això ho tenim controlat i volem ajudar el nostre estudiant a buscar una bona feina. I sí, hi ha molta demanda d'economistes a tots els nivells. Aquí formem en economia, no som una escola de negocis, i els nostres graduats van a moltes institucions europees, think tanks, centres de recerca, etc. Tenim més demanda i amb feines de més qualitat.

Escoltem sovint algunes patronals lamentar que la Universitat viu d'esquena a l'empresa. En el seu cas, amb un peu a cada banda, ho comparteix?

Crec que aquí les dues bandes han millorat molt. No és que la Universitat estigui d'esquena a l'empresa i aquesta estigui mirant de cara la Universitat. És una actitud de les dues parts, que durant molt de temps han viscut separades. Però els últims anys, fins i tot abans de la crisi, s'han aproximat molt. L'empresa per ser competitiva i sobreviure necessita estar molt més en l'avenç de la tecnologia i del coneixement. I la Universitat, que en una època de crisi veu com no és tan fàcil que els seus graduats trobin feina, es preocupa perquè aquesta gent surti el més ben formada possible. Hi ha hagut reformes en l'ensenyament i la Universitat parla més amb les empreses.

Foto: Lali Álvarez

La paradoxa al mercat català i espanyol és que té unes taxes elevades d'abandonament escolar i d'universitaris, amb la conseqüent manca de perfils tècnics...

És cert que tenim un sistema amb dos grans blocs i entremig quasi res. La Formació Professional era una cosa que no volia ningú. Això s'ha recuperat i sobretot a Catalunya s'han fet esforços per reforçar aquest àmbit. Els alumnes que no fan el Batxillerat per anar a la Universitat quedaven una mica penjats perquè l'FP estàndard no era de molta qualitat. Ara, a més, l'abandonament escolar ha baixat, tot i que per una mala raó: que ara ja no hi ha feina. No és la raó per la qual volem que baixi l'abandonament escolar. Aquest sector del mig ha de millorar molt i a la Universitat hem de ser exigents. No cal que tothom tingui un títol universitari si hi ha altres formacions útils per arribar al mercat de treball. A la Universitat hem de poder apujar una mica el nivell i formar la gent de més qualificació.

En la seva recerca ha tractat l'economia regional i la solidaritat entre regions. És possible una autèntica solidaritat on tothom resulti satisfet?

El primer que cal és un acord polític sobre fins a quin punt vull ser solidari. Una gran majoria de gent i regions a Espanya estarien d'acord a dir que el model territorial espanyol no està ben dissenyat. Hi ha una solidaritat mal dissenyada perquè no necessàriament els més rics paguen als més pobres. Se sap que després del repartiment, l'ordre de més a menys queda distorsionat. A més, això fa que la solidaritat tampoc sigui reconeguda. Un cop acordat entre tots el nivell de solidaritat, hi ha maneres de dissenyar un model de finançament que sigui molt més eficaç i eficient que l'actual.

Què requereix aquest nou disseny?

D'entrada, transparència. El model actual és innecessàriament complex i poc transparent. I després cal que cadascuna de les autonomies tingui marge de responsabilitat en els ingressos. Actualment n'hi ha poca. Si com a autonomia m'esforço molt a fer un sistema d'imposició que intenti captar més recursos em quedo un marge molt petit i tota la resta va al cistell gran de repartiment. Això és dolent perquè crea incentius perversos pels que reben i pels que donen. Per tant, seria partidària de fer un model en el qual les comunitats autònomes poden dissenyar els seus propis impostos, tenen competència en tots ells (es fa als Estats Units i no passa res); i s'aporta al cistell comú el que s'ha acordat. D'aquesta manera tenim molta més autonomia i responsabilitat. Que cadascú faci la recaptació també ajudaria a donar responsabilitat i que el ciutadà vegi quin és el nivell d'administració que posa l'impost i ofereix els serveis.

A llarg termini, quina efectivitat tenen aquestes transferències de zones més riques a zones menys desenvolupades? És un sistema qüestionat a Espanya, Itàlia o dins mateix de la UE...

Aquest és el punt on s'ha de posar un límit i una responsabilitat. Està bé que en serveis bàsics com educació i sanitat tothom tingui uns mínims i si som més rics, contribuïm amb el col·lectiu on ens sentim lligats. Quin és aquest col·lectiu ja és una decisió política: Espanya? Europa? Catalunya? El Barcelonès? No m'hi fico, però un cop definit el territori en el qual et sents solidari, està bé garantir els serveis que donen oportunitats al ciutadà. Actualment no és eficient el que estem fent i, a més, crea desincentius. Com que no hi ha responsabilitat ni transparència, la gent s'aprofita del que té.

Foto: Lali Álvarez

Això pel que fa al finançament, però què fem amb les ajudes de desenvolupament regional?

Una part de la inversió en infraestructures a Espanya té una motivació d'equilibri territorial i s'ha d'anar molt amb compte amb això. A vegades es fan disbarats molt grans. No pots bolcar una gran inversió en infraestructura en una zona poc desenvolupada pensant que això crearà activitat, perquè no necessàriament és així. Una zona més pobra molt ben connectada amb una zona rica pot acabar traslladant la producció cap a la rica perquè és molt fàcil anar i tornar. S'ha de valorar molt bé. A vegades aquestes ajudes no afavoreixen la zona on bolques els diners, sinó que la perpetuen a ser una zona de dependència.

Les zones més riques també reclamen infraestructures...

És molt important que tinguin les que necessiten. A Catalunya tenim exemples com Rodalies o el Corredor Mediterrani que manquen per falta d'inversió. I, en canvi, tenim inversions en aeroports que no funcionen, sense que calgui sortir de Catalunya... La inversió pública en infraestructures s'ha de replantejar en tots els nivells. Ha d'estar ben planificada, veure el cost/benefici, analitzar-la i decidir. Hi ha una part de decisió política, però ha de tenir una base econòmica.